

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Voorstellen voor een sterke, schone en onafhankelijke economie

Utrecht, 11 januari 2024

Geachte heer Plasterk,

Nederland is de weg naar duurzame energie al lang ingeslagen. Hierdoor kunnen meer mensen en bedrijven vertrouwen op een betaalbare en stabiele energierekening, ook als er onrust is in de wereld. De helft van onze elektriciteit komt al uit hernieuwbare bronnen. Nederland is Europees kampioen zonnepanelen per hoofd van de bevolking. We boeken grote successen met de bouw van windparken op zee. Meer Nederlanders dan ooit isoleren hun woning en rijden elektrisch. De industrie zet grote stappen en veel bedrijven willen zo snel mogelijk verduurzamen. Netbeheerders legden de afgelopen tien jaar 60.000 kilometer kabel, anderhalf keer de aarde rond. Duurzame gasen en warmte versnellen in heel Nederland. Om dit 'werk in uitvoering' voort te zetten, zijn investeringszekerheid en continuïteit essentieel. We willen doorgaan met investeren in een schone en sterke economie en problemen zoals 'file' op het elektriciteitsnet aanpakken.

Bestaanszekerheid door betrouwbare energie van eigen bodem

Betrouwbare en betaalbare energie uit eigen land of uit omringende landen is belangrijk. Nederlanders hebben de sterke wisselingen in internationale fossiele energieprijzen stevig in hun portemonnee gevoeld. Nog steeds hebben honderdduizenden huishoudens en tienduizenden bedrijven grote zorgen over de energierekening. De afhankelijkheid van import van olie, aardgas en kolen is om geopolitieke én economische redenen ongewenst. Alle reden dus voor versnelling van de energietransitie. We willen zorgen dat iedereen mee kan doen. Met structurele verduurzaming en energiebesparing vergroten we de bestaanszekerheid van alle Nederlanders. Bovendien kunnen burgers een belangrijke bijdrage leveren aan de energietransitie, bijvoorbeeld via energiecoöperaties.

Toekomstbestendige bedrijven

Voor een sterke economie is het bovendien cruciaal om actief industriebeleid te voeren. Voor het behoud van essentiële bedrijven en banen in Nederland is de energietransitie onmisbaar. Bedrijven blijven toekomstbestendig en internationaal concurrerend door over te stappen op groene energie van eigen bodem en energie te besparen. Het Europese emissiehandelsstelsel (ETS) bouwt in de komende vijftien jaar het aantal CO₂-rechten voor bedrijven af naar nul: in 2039 zijn geen nieuwe emissierechten meer beschikbaar. Het is belangrijk dat het nieuwe kabinet onze Nederlandse bedrijven ondersteunt met excellente randvoorwaarden om op tijd te kunnen werken zonder uitstoot. Zo kunnen zij met vertrouwen in Nederland blijven produceren en concurreren met het buitenland. Ook de regionale industrie en economie zitten volop in de transitie. Het ondersteunen van de verduurzaming van MKB-ondernemingen op bedrijventerreinen en in de agrarische sector, biedt zekerheid aan deze ondernemers.

Wij zien op hoofdlijnen de volgende prioriteiten:

1. **Zet het 'werk in uitvoering' voort en versnel en versimpel de uitvoering.** Dit biedt voorspelbaarheid en investeringszekerheid voor bedrijven, netbeheerders en huishoudens. Behoud de Klimaatwet en de middelen uit het Klimaatfonds. Voer het Nationaal Plan Energiesysteem en het Landelijk Actieprogramma Netcongestie uit. Leg meerjarenprogramma's vast voor de aanleg van kabels en buizen en voor de verduurzaming van de industrie. Zorg voor snellere besluitvorming, kortere vergunningprocedures en een stikstofvrijstelling voor energieprojecten.
2. **Zet in op een afbouwpad van fossiele energiebronnen, en een opbouwpad van hernieuwbare energie.** Sluit geen technieken uit, maar zet maximaal in op alle duurzame bronnen. Stel als overheid grenzen en geef duidelijkheid over wanneer we willen stoppen met olie, kolen en aardgas en hang een prijs aan het gebruik daarvan. Dit voorkomt dat bedrijven investeren in machines die binnenkort verouderd zullen zijn. Het zorgt ervoor dat Nederland structureel minder dure fossiele energie hoeft te importeren.
3. **Zet maximaal in op energiebesparing.** Zowel bedrijven als huishoudens hebben baat bij minder energiegebruik en lagere kosten. Investerings verdienen zich vaak in relatief korte tijd terug. Help ondernemers en Nederlanders over de drempel.

Wij lichten daarbij graag een drietal concrete voorstellen uit die bijdragen aan bestaanszekerheid, een grotere energie-onafhankelijkheid en een toekomstbestendige industrie:

1. **Een grootschalige aanpak van woningverduurzaming in buurten en wijken met veel energiearmoede.** Dit draagt bij aan bestaanszekerheid en maakt deze grote klus beter uitvoerbaar, omdat installateurs straat voor straat aan de slag gaan.
2. **De auto van de zaak verplicht emissieloos vanaf 2027.** Hierdoor zijn er in 2030 meer schone tweedehandsauto's beschikbaar voor particulieren. Deze maatregel zorgt direct voor minder uitstoot van CO₂ en stikstof, en minder benzine- en dieselgebruik in het verkeer.
3. **Laat groei van het aanbod van hernieuwbare energie en van de vraag vanuit de industrie hand in hand gaan, onder andere voor elektrificatie en groene waterstof.** Dit versterkt de businesscase van projecten, verlaagt risico's en maakt de opgave efficiënt voor de hele keten inclusief energie-infrastructuur.

Nederland wordt mooier, schoner, economisch sterker en minder afhankelijk van import van fossiele energie. De 200.000 mensen die werken bij de 1600 aangesloten bedrijven en branches van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) bouwen iedere dag verder aan een economie die volledig draait op hernieuwbare energie. Om dat te bereiken, is samenwerking, versnelling van de uitvoering en daadkrachtige politiek nodig. Wij werken hier graag constructief in samen, en zien er naar uit om hierover met u in gesprek te gaan.

Hoogachtend,

Olof van der Gaag
Voorzitter Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)